

Gaudium

Informačný časopis pre nepočujúcich

3-4/2021

ročník
XXV.

Tábor v Lúčkach
Online tlmočník
Haluzická tiesňava

Gaudium

Informačný časopis
pre nepočujúcich
3-4/2021

OBSAH

Úvodné slová

Príhovor 2
Na zamyslenie 3

Zážitky nepočujúcich

ANEPS na výlete 4
Tiesňava 5-6
Detský tábor 7-10
Robert pomáhal 11
Sv. omša Prešov 11
Novomanželia 12

Správy a zaujímavosti

MTN 13
Finančná gramotnosť 14-15
ANEPS 16-17
Online timočník 18
Sociálne okienko 32-34

Osobnosti

Bratia Kováčovci 19-21
Slávka Žinková 22-23
Dana Laffersová 24-26
Nepočujúci
pedagógovia 27-31

Bodka na záver

Oznamy a omše 35

Milí priatelia,

Slovensko očakáva v týchto dňoch v poradí už štvrtú návštevu pápeža. Tieto významné návštevy sa uskutočnili relatívne v krátkom čase. Samozrejme, že to bolo spôsobené aj tým, že pápež Ján Pavol II. bol zo susednej krajiny a k Slovensku mal priateľský vzťah. Počas svojho 27-ročného pontifikátu navštívil našu krajinu až tri razy.

Prvá návšteva sa uskutočnila 22. apríla 1990 v Bratislave na letisku vo Vajnorochoch ešte počas Československa, po vláde komunistickej diktatúry. Pápež sa radoval spolu s nami z náboženskej slobody. Druhá návšteva pápeža na Slovensku bola dlhšia (30. júna až 3. júla 1995). Ján Pavol II. navštívil našu krajinu už ako samostatnú Slovenskú republiku. Navštívil Bratislavu, Nitru, Šaštín, Košice, Prešov, Levoču a Vysoké Tatry. Všetkých nás nezabudnuteľne povzbudzoval, aby sme sa nebáli žiť v slobode a byť kresťanmi. Aby sme nezabúdali na to, čo nás aj v najťažších časoch náboženského prenasledovania udržalo vytrvať vo vernosti Kristovi. Tretia návšteva bola už vlastne jedna z posledných ciest pápeža Jana Pavla II. Na Slovensku bol v dňoch 11. až 14. septembra 2003. Prichádzal k nám ako niekto, kto nám chcel povedať to najdôležitejšie poslanstvo, a to, aby sme vytrvali vo vernosti až do konca. Toto poslanstvo dosvedčoval svojou vlastnou zdravotnou situáciou, pripútaný na svoje pápežské kreslo, v bolestiach a odkázanosti na pomoc iných. Navštívil Trnavu, Banskú Bystricu, Rožňavu a Petržalku. Štvrtá návšteva Svätého Otca na Slovensko je ohlásená na 12. až 15. septembra 2021. Pápež František chce prísť do našej krajiny ako pútnik, aby nadviazal na tradíciu návštev Jána Pavla II. Ale prichádza k nám aj ako duchovný pastier, aby nás povzbudil k nádeji práve v čase veľkého chaosu vo sfére kultúrnej, morálnej a v poslednom čase aj pandemickej.

Sprevádzajme Svätého otca Františka svojimi modlitbami, aby jeho poslanstvo prinieslo našej krajine pokoj, zdravé uvažovanie a prehĺbenie viery.

Váš František

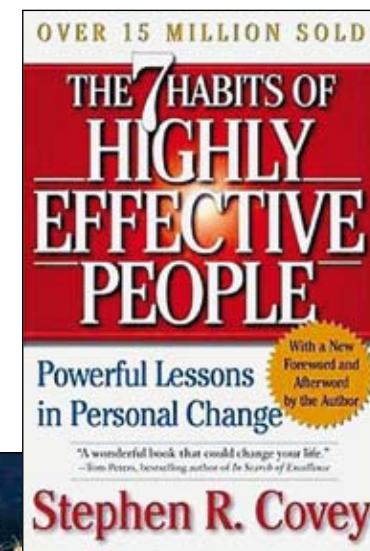

Zamyslenie o hodnotách

Otec povedal svojej dcére: „Vystudovala si s vyznamenaním, tu je auto, ktoré som si kúpil pred mnohými rokmi. Teraz je dosť staré. Ale predtým, ako ti ho dám, odveď ho do bazáru a povedz im, že ho chcem predať, a uvidíme, koľko ti za to ponúknu.“ Dcéra sa vrátila k otcovi a povedala: „Ponúkli mi 1 000 dolárov, pretože to auto vraj vyzerá dosť opotrebované.“ Otec povedal: „Vezmi ho do záložne.“ Dcéra išla do záložne, vrátila sa k otcovi a povedala: „Záložňa ponúkala iba 100 dolárov, pretože je to staré auto.“ Otec požiadal svoju dcéru, aby išla teraz do automobilového klubu a ukázala im auto. Dcéra potom odviezla auto do klubu, vrátila sa a povedala otcovi: „Niektorí ľudia v klube za to ponúkli 100 000 dolárov, pretože je to ikonické auto, ktoré vyhľadávajú mnohí zberatelia.“ Teraz povedal otec svojej dcére: „Správne miesto si ťa váži tým správnym

spôsobom.“ Ak si ťa nevážia, nehnevaj sa; znamená to, že si na nesprávnom mieste. Tí, ktorí poznajú tvoju hodnotu, sú tými, ktorí si ťa vážia.... **Nikdy nezostávajúce na mieste, kde vašu hodnotu nikto nevidí.**

Zdroj a foto: The 7 Habits of Highly Effective People, wikipedie.cz

Redakcia: GAUDIUM, Kapitulská 21, 974 01 Banská Bystrica; **Zodpovedná redaktorka:** Mgr. Marika Šebestová, PhD.; **Redaktorky:** Mgr. Iris Domancová, PhD., Mgr. Marika Šebestová, PhD., Mgr. Jana Cmarová; **Korektúry:** Mgr. Iris Domancová, PhD., Mgr. Marika Šebestová, PhD.; **Vydavateľ:** Kresťanské centrum nepočujúcich na Slovensku (KCNS), Kapitulská 21, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 17059721; **Telefón/fax:** 048/47 20262; **E-mail:** redakcia.gaudium@gmail.com; **Web:** www.kcns.sk; **SMS-infoservis:** 0911 222 351, 0905 403 697; **Bankové spojenie:** Tatrabanka, a.s., č. účtu: SK231100000002628778466; **Grafika a tlač:** DALI-BB, s.r.o., Banská Bystrica, www.daliprint.eu; **Cena:** 2,- €; **Dátum vydania:** 23. 8. 2021; **Ročník:** XXV.; **Vychádza:** šesťkrát ročne; **ISSN 1335-2865; EV 4781/13; Obálka:** archív KCNS
Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

ANEPS objavuje krásy Slovenska

krátky výklad, týkajúci sa myšlienky návrhu, ktorá autora orloja ovplyvnila, ako aj symboliku a význam jeho jednotlivých častí. Dozvedeli sme sa, že srdcom orloja je tzv. astroláb, teda ciferník s astronomickými údajmi. Okrem orloja sme si pozreli vynovený rínek sv. Archanjela Michala, Zbojnícku baštu opradenú legendou o tancoch víl so zbojníkmi. Netreba zabudnúť ani na neogotický kostol sv. Archanjela Michala, ktorý bol postavený v roku 1892 po požari starého dreveného kostola.

Slniečko páliło, a tak nám dobre padlo občerstvenie v podobe dobrej zmrzliny, kávy alebo dobre vychladeného, oroseného piva. Klienti mali možnosť zakúpiť si v malých obchodíkoch suveníry. Pomaly sme sa presúvali na autobusovú zastávku čakajúc na autobus naspäť.

S úsmevom a v dobrej nálade sme sa vracali domov. Výlet naplnil očakávania všetkých zúčastnených. V budúcnosti plánujeme zopakovať podobnú aktivitu.

Jana Murčová

sociálna pracovníčka ANEPS

Foto: archív autorky článku

Haluzická tiesňava

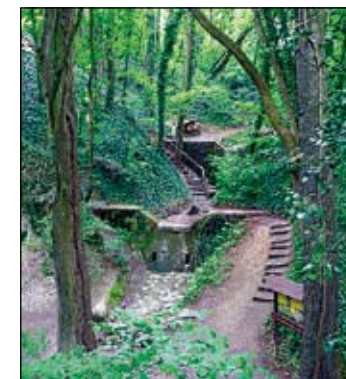
Počuli ste už o tiesňave, ktorá aj napriek snahe ľudí odmieta prestať rásť? Každým rokom sa mení a zväčšuje, a ponúka krásne vodopády a nádhernú okolitú prírodu. Vznikla erozívnou činnosťou Haluzického potoka, ktorý sa v prvej fáze zarezal do málo odolných dolomitov, a v neskoršej fáze prerazil k ešte menej odolnej vrstve hlinítych bridlíc.

Je to prírodná pamiatka v správe štátnej ochrany prírody Biele Karpaty. Nachádza sa v obci Haluzice v okrese Nové Mesto nad Váhom v Trenčianskom kraji. Z histórie vieme, že v roku 1963 bola Haluzická tiesňava vyhlásená za prírodnú pamiatku a platí tu štvrtý stupeň ochrany. Historické záznamy hovoria, že v roku 1780 bola cez potok lávka a pozdĺž potoka dva rady domov. Tie by sme už teraz asi márne hľadali. Roklina sa neustále rozširuje a postupne sa zosúvajú aj okolité stavby, ako napríklad zrúcanina kostolíka v jej blízkosti. Časť hradiskového múru sa už zosypala do rokliny.

My sme si tam urobili výlet a deti boli veľmi nadšené potôčkom, rebríkom i rozhladňou a lúčnymi kvetmi. Ako sme

sa tam dostali? My sme začali v obci Haluzice, ktorá sa nachádza medzi Novým Mestom nad Váhom a Trenčínom. Hneď vedľa je obec Bošáca. Čo sa týka dopravy, určite by som odporučila vlastné auto, lebo napríklad cez víkendy priamo do Haluzíc hromadná doprava nepremáva a nechá vás na rázcestí dole. Odtiaľ si nejaké tie kilometre určite pridáte. Hneď po príchode do obce Haluzice je parkovisko na pravej strane, ktoré je vedľa obecného úradu. Pred obecným úradom je turistický smerovník, na ktorom ale túto tiesňavu nenájdete. Vedie na vyhladku Hájnica (341 m.n.m), odkiaľ bol krásny výhľad na okolie, ktoré bolo sfarbené žltou repkou. Nachádza sa tu

ohnisko pre príjemnú opekačku. Odtiaľ je aj krásny výhľad na románsky kostolík. Je to zrúcanina neskororománskeho jednoloďového kostolíka s polkruhovou apsidou a severnou sakristiou. Aj keď z neho zostali iba obvodové múry s cintorinom, vstupnou vežou a okolitou prírodou, je to krásne miesto, ktoré si vyberajú aj mladomanželia pre zachytenie spomienok na svoj veľký deň. A niet sa čo čudovať – ruiny kostolíka a opevnenie potvrdzujú, že **čo je vybudované na pevnom základe, vydrží večnosť, tak ako kameň, aj láska**. Z vyhlídky sa vrátíme späť do Haluzíc a pokračujeme v smere do obce a po pár metroch nájdeme označenie vstupu do tiesňavy. Počas pohybu v tiesňave sa držíme na vyšliapaných chodníčkoch, ktoré nás vedú dole a prevedú nás celou ich krásou. V pralese sme ešte neboli, ale presne takto si ho predstavujem: **všade brečtan, vodopády a stredom tečúci potôčik**. Cítili sme sa ako v rozprávke. V momente, keď prídeme k drevenému mostu ponad potok, všimneme si vybudované schody na pravej strane, smerujúce hore. Tie nás z tiesňavy vyvedú na veľkú lúku, po ktorej sa ďalej dostaneme k zrúcanine spomínaného opevneného kostola. Ak budete pokračovať ďalej, mali by ste sa dostať k počiatočnému bodu.

Zaujímavosťou o tejto tiesňave je pomerne dosť. Ale prečo by ste mali navštíviť práve toto miesto? Tiesňava stále pracuje a neustále sa prehľbuje a mení. Haluzický potok si stále razí cestu cez tunajšie skaly. V súčasnosti má kaňon dĺžku zhruba jeden kilometer, hĺbku 50 metrov a šírku okolo 200 metrov. Aj keď pôsobí neškodne, je tu možné sledovať unikátnu rýchlosť, akou sa prehľbuje a rozširuje. Podarilo sa síce zamedziť jeho prehľbovaniu, do šírky ale stále viditeľne rastie. Vidieť tiesňavu, ktorá odmieta prestať rásť a stále si razí novú cestu, je určite zážitkom. Môže sa totiž stať, že o pár rokov už bude tento skvost vyzeráť úplne inak.

Jana Cmarová

Foto: archív Jany Cmarovej

Detský tábor v Lúčkach pri Kremnici

V termíne 11. – 17. júla 2021 sa konal detský tábor pod záštitou KCNS. Stretlo sa 52 nepočujúcich, aj počujúcich detí z rôznych kútov Slovenska od 6 do 15 rokov. Najmladšie deti boli v spoločnosti staršieho súrodenca, čo im pomohlo prežiť tábor naplno. V prvý deň po príchode sa všetci zúčastnili na svätej omši, ktorú celebroval náš kňaz Robert Colotka. Po večeri ich čakali úvodné zoznamovacie hry.

Na druhý deň si deti v skupinkách vrobili technikou – pieskovaním erb svojej skupinky a označili ním svoje kráľovstvo, čo bola téma tábora. Za pomoci vedúcich si

postavili z prírodných materiálov pevnosť – kráľovstvo. Neskôr si navzájom dobýjali pevnosti papierovými guľami.

Na tretí deň sa deti vybrali na návštevu

banského múzea v Kremnici do štólne Andrej, ktorú nazývajú aj „križovatka storočiami“. Počas hodiny prežili dobrodružnú prechádzku časom – videli exponáty z 20. až 17. storočia, spoznali históriu dobývania zlato-striebornej rudy, z ktorej sa v 14. a 15. storočí vyrobila veľká časť zlata v Európe. Štôľňou prešli v prilbách s čelovkami (= baterkami na prilbe) približne 60 m pod zemou. Po prehliadke zažili svätú omšu

v prírode s kňazom Robertom. Po návraťe na chatu unavení oddychovali a neskôr hrali kolektívne hry na blízkom ihrisku – futbal, vybíjaná...

V noci deti čakala nočná hra. Vedúci zobudili staršie deti o polnoci a deti si museli nájsť podľa indícií zoznam vecí, ktoré si mali vziať na blížiaci sa splav Hrona. Po raňajkách nastúpili do autobusu, ktorý ich odviezol do Nemeckej do vodáckeho

prístavu. Odtiaľ splavovali do Mlynčoka (vodácky prístav a kemp) pri Slovenskej Lupči. Občerstvili sa a maškrtné jazýčky neodolali nanukom v bufete. Po návraťe na chatu sa pripravovali na opekačku, ale počasie sa rozhodlo plány prekažiť a nakoniec sa grilovali špekačky v blízkosti chaty, kam sa aj ukryli keď sa rozpršalo. Neskôr sa počasie umúdrilo a deti si posedeli pri vatre.

Piaty deň sa niesol v duchu súťaživých hier v areáli chaty, za čo deti podľa zásluh získavali body. Pani kuchárka uvarila chutný kotlíkový guláš, ktorý posilnil apetít detí na večernú zábavu – diskotéku.

Posledný deň sa vyhodnotili skupinky, za čo dostali zaslúženú odmenu – chutný marhuľový koláč od kuchárky, cukríky a spoločnú fotku. Po rozhovore s deťmi sme zhodnotili, že sa im veľmi páčilo. Tábor im

dal veľa nových kamarátov, pochvalovali si splav Hrona, súťaženie v hrách ich posilnilo, zážitok mali z hry vybíjaná. Obľúbili si vedúcich, nielen nepočujúcich, ale aj počujúcich.

Ďakujeme všetkým vedúcim, ktoré bavili vaše deti, a to hlavnej vedúcej Barborke Brandýskej a ostatným vedúcim Timke,

Žofke, Erike, Eliške, Katke, Dorke, Paťke, Matejovi a Martinke. Veľké poďakovanie patrí aj pani kuchárke Márii, ktorá sa starala o hladné brušká a pomocnej pani kuchárke Tatiane. Tešíme sa opäť o rok na vaše deti.

Jana Cmarová

Foto: archív KCNS

Žiarska nemocnica sa poďakovala dobrovoľníkom

Vedenie Nemocnice Svet zdravia Žiar nad Hronom sa rozhodlo poďakovať dobrovoľníkom, ktorí pomáhali v žiarskej nemocnici v boji proti ochoreniu Covid-19. Od 15. januára tohto roku začali pomáhať v nemocnici šiesti kňazi. **Medzi nimi aj náš kňaz Robert Colotka.** Vo februári sa tento počet zvýšil na desať. Kňazi odpracovali spolu 1 304 hodín, čo je úctyhodné číslo. Každý deň pomáhali s administratívou

v mobilnom odberovom mieste pri anti-génovom testovaní občanov, na triáznom (= triedenie) pracovisku pred nemocnicou s manažovaním pacientov, a tak isto svoju pomocnú ruku poskytli pacientom na oddeleniach. Ďakujeme!

Zdroj a foto: <https://www.procare.sk/knazi-v-ziarskej-nemocnici-dobrovolne-odpracovali-vyse-1300-hodin/>
Upravila: **Jana Cmarová**

Slávenie sv. omše v Prešove

Dňa 26. júna 2021 sa konala svätá omša vo Františkánskom kostole v Prešove, ktorú slúžil náš kňaz pre nepočujúcich, Robert Colotka z Kremnice. Keďže klub ANEPS je z dôvodu pandémie zatvorený, po skončení sv. omše sme si spoločne posedeli v meste na terase pri káve, zákusoch a rozhovore, ktorý nás povzbudil do ďalších dní. Cukráreň, v ktorej sme si posedeli, bolo úžasné požehnané miesto, vnútri na stene boli biblické obrázky a myšlienky, ktoré navodzovali tú správnu atmosféru.

Ďakujem Bohu za požehnaný a naplno prežitý deň počas pandemických obmedzení, veľmi nás to povzbudilo. Ďakujem kňazovi Robertovi, že prišiel za nepočujúcimi do Prešova, keďže je to dlhá cesta z Kremnice. Ako Ježišova cesta.

Teším sa na opätovné stretnutie a sv. omšu **26. septembra 2021**, ktorú bude slúžiť kňaz Telepun a **18. decembra 2021** bude zas omša s kňazom Robertom Colotkom.

Danka Laffersová

Sviatosť manželstva

Alexandra a Jozef Jančovičovci

Podelíme sa s vami o naše šťastie. Prvýkrát sme sa stretli v materskej škôlke. Ako spolužiaci sme prešli aj základnú školu v spoločnej triede. Dospeli sme a každý sa vydal vlastnou cestou. Zostali sme v kontakte. Stali sa z nás najlepší kamaráti. Rozprávali sme sa o živote, prežitých zážitkoch aj každodenných starostiach. Takto sme sa zaľúbili. A začali spolu chodiť. Spoznávajú život vo viere, nádeji a láske. Pri budovaní nášho vzťahu sme neraz zistili, že naše schopnosti majú svoje hranice. Učíme sa v pokore odpúšťať, dôverovať si a veriť, že tam kde sú dvaja v láske, je aj náš Pán. Viera je dôležitá v živote. Nepremýšľali sme ako lásku dostávať, ale ako lásku dávať. Láska má byť šťastím pre oboch partnerov. Čítali sme rôzne knihy o príbehoch ľudí v láske. Hľadali sme spôsob, ako pochopiť jeden druhého, sami sme museli prejsť aj ťažkosťami a zložiť prekážky. Našli sme skutočnú lásku, rozhodli sme sa, že sa vezmeme. Duchovný otec Robert Colotka nás pripravil na prijatie sviatosti manželstva. Pozvali sme príbuzných, aby sa s nami

tešili z prijatia sviatosti, ktorá spája nevestu a ženicha v jedno telo. Poďakovali sme rodičom a s láskou vošli do chrámu. Sme šťastní novomanželia. Najviac sa nám páči úryvok zo sv. Písma „*Viera, Nádej a Láska*“. S Božím požehnaním sa snažíme v manželstve kráčať spolu. Ďakujeme duchovnému otcovi Colotkovi, že viedol krásne prípravy na manželstvo, za slúženie sv. omše, sprevádzanie kresťanským životom a spoznávanie Pána Boha. Počas svadby sme mali tlmočníčku p. Vidovú. Aj vďaka nej sme mali bohaté zážitky a super deň „D“. Chceli by sme sa jej touto cestou poďakovať.

Saška a Jojo Jančovičovci

Foto: archív novomanželov

Dominika a Peter Hvizdákovci

Dňa 24. 4. 2021 prijali sviatosť manželstva Dominika a Peter Hvizdákovci v Červenici pri Sabinove v Rímskokatolíckom kostole. Na spoločnej ceste životom im želáme Božie požehnanie a život plný lásky.

Redakcia Gaudium

Foto: archív novomanželov

Medzinárodný týždeň nepočujúcich a Medzinárodný deň posunkových jazykov 2021

Medzinárodný týždeň nepočujúcich sa v celom svete oslavuje už od roku 1958, z iniciatívy Svetovej Federácie Nepočujúcich (WFD). Prvé oslavy sa uskutočnili v Ríme, v Taliansku. Každoročne sa počas posledného septembrového týždňa stretáva komunita sluchovo postihnutých na pripomenutie si prvého svetového kongresu Svetovej Federácie Nepočujúcich.

Do komunity sluchovo postihnutých patria nielen nepočujúci a nedoslýchaví, ale takisto ich rodinní príslušníci, profesionáli, akreditovaní tlmočníci do/z posunkového jazyka, rovesníci, ale tiež ďalšie dôležité zainteresované strany, napr. vlády, organizácie zaoberajúce sa ľudskými právami, organizácie na pomoc ľuďom s postihnutím.

Ako uvádza Svetová Federácia Nepočujúcich (WFD), od roku 2021 sa už nebude používať medzinárodný názov International Week of the Deaf (IWD), ale International Week of Deaf People (IWDP) – Medzinárodný týždeň nepočujúcich ľudí. Táto zmena názvu vyplýva z rozhodnutia Valného zhromaždenia, na ktorom riadni členovia požadovali, aby bol ustanovený aj Medzinárodný deň posunkových jazykov, čo sa podarilo dosiahnuť v roku 2017. Od roku 2021 sa teda bude oslavovať Medzinárodný týždeň nepočujúcich ľudí.

Každý rok majú oslavy nejakú tému.

V roku 2021 sú témy rozdelené nasledovne:

- Pondelok – 20. 9. 2021 – Vážime si históriu sluchovo postihnutých
- Utorok – 21. 9. 2021 – Udržateľné vodcovstvo sluchovo postihnutých
- Streda – 22. 9. 2021 – Posunkové jazyky pre všetkých sluchovo postihnutých žiakov a študentov
- Štvrtok – 23. 9. 2021 – Medzinárodný deň posunkových jazykov – Podpíšme sa za ľudské práva!
- Piatok – 24. 9. 2021 – Prierezové komunity sluchovo postihnutých
- Sobota – 25. 9. 2021 – Kultúra a umenie sluchovo postihnutých
- Nedeľa – 26. 9. 2021 – Ľudské práva v časoch krízy

Aké aktivity počas osláv Medzinárodného týždňa nepočujúcich ľudí 2021 pripraví Asociácia Nepočujúcich Slovenska vás budeme informovať počas nasledujúcich týždňov. Veríme, že opäť spolu strávime čas aktívne a plnohodnotne.

Mária Krkošková

KC ANEPS Žilina

INTERNATIONAL DAY
OF SIGN LANGUAGES

INTERNATIONAL WEEK
OF DEAF PEOPLE

Nový projekt NBS priblíži svet peňazí aj nepočujúcim

Tlačová správa, 27. 5. 2021

Projekt finančnej gramotnosti 5peňazi Národná banka Slovenska rozširuje o koncept, ktorý je priamo určený pre nepočujúcich. Prináša prvé zo série videí, ktoré pripravila v spolupráci s nepočujúcim lingvistom posunkového jazyka Romanom Vojtechovským a tlmočnicou Kamilou Trévaiovou. Tvárou videí sa stala používateľka posunkového jazyka Ľudmila Baťová. **Cieľom NBS je, aby tento projekt pomohol nepočujúcim pri vybavovaní svojich požiadaviek vo finančných inštitúciách.**

Link na YouTube kanál 5peňazi:

https://www.youtube.com/channel/UC_bYPwJ2_xkiW5sq0VoA3uA

V prvom videu nájdete základné informácie o projekte 5peňazi a koncepte pre nepočujúcich:

<https://www.youtube.com/watch?v=c8UXjZTpD4M>

Okrem toho sú na YouTube kanáli 5peňazi k dispozícii aj krátke videá s výkladom základných pojmov, ktoré budú používané počas vzdelávania (investovanie, IBAN, lízing, likvidita alebo sporiaci účet). Po-

stupne pribudnú ďalšie videá, ktoré v posunkovom jazyku vysvetlia divákovi základné princípy správneho hospodárenia s peniazmi.

Používatelia posunkového jazyka sa pri riešení finančných záležitostí stretávajú s komplikáciami, o ktorých počujúci často ani netušia. Medzi najčastejšie problémy patrí komunikačná bariéra, napríklad počas návštevy banky či inej inštitúcie. Z nej môžu následne vyplývať rôzne nedorozumenia. Mohlo by sa zdať, že situáciu dokáže vyriešiť písaný text v podobe zmlúv, no nie je to tak. Dlhé texty zmlúv sú niekedy ťažko pochopiteľné aj pre človeka, ktorého materinským jazykom je slovenský jazyk. Pre mnohých nepočujúcich je čítanie s porozumením veľmi náročné a v dlhých textoch sa strácajú. Komunikáciu v súčasnosti navyše komplikuje nosenie rúšok a respirátorov, ktoré zabraňujú odzieraniam.

Pre nepočujúcich sme vytvorili aj špeciálnu e-mailovú adresu, na ktorej budeme odpovedať na ich otázky: nepocujuci@5penazi.sk

„Oceňujem snahu NBS poskytnúť používateľom posunkového jazyka informácie spôsobom, ktorý je pre nich najpriradenejší. Z videí mám veľkú radosť, pretože okrem sprostredkovania informácií zo sveta financií tvorí dôležitú súčasť aj integračný charakter celého tímu. Vo videách nefiguruje tlmočník, ale rodená používateľka posunkového jazyka. Jazykovú supervíziu vykonával nepočujúci lingvista posunkového jazyka. Verím, že aj prostredníctvom týchto videí sa nám podarí zvýšiť záujem o rozvoj finančnej gramotnosti.“ Povedala o projekte tlmočnica Kamila Trévaiová.

„Projekt 5peňazi pre nepočujúcich, zameraný na finančnú gramotnosť, ale aj všeobecne na financie, je unikátny a môže pomôcť nepočujúcim osobám sa neformálne vzdelávať a zvyšovať odborný rast. Prostredníctvom neho môžeme u nepočujúcich vy-

budovať alebo zlepšiť finančnú gramotnosť formou vizuálnych videonahrávok s prekladom do slovenského posunkového jazyka a otvorenými titulkami. Nepočujúce osoby tak budú mať plnohodnotnú prístupnosť k informáciám o finančnej gramotnosti, naučia sa primerane hospodáriť s peniazmi a môžu dôstojne žiť.“ zhodnotil projekt lingvista Roman Vojtechovský.

Zdroj a foto: <https://www.nbs.sk/sk/informacie-pre-media/tlacove-spravy>, [5penazi.sk](https://www.5penazi.sk) a [youtube.com](https://www.youtube.com)

Sociálne služby v ANEPS

Asociácia Nepočujúcich Slovenska poskytuje základné sociálne poradenstvo predovšetkým osobám s poruchami sluchu, ale tiež osobám s ŤZP, rodinám a jednotlivcom v nepriaznivej životnej situácii. Každý prípad posudzujeme individuálne – snažíme sa porozumieť klientom, akým spôsobom sa do tejto situácie dostali.

S akými problémami sa na nás klienti obracajú? Pomáhame klientom pri vybavovaní starobného a invalidného dôchodku u nás, ako aj z Českej republiky. Klientom, ktorí žiadajú o prehodnotenie invalidity Sociálnou poisťovňou navrhujeme postup, napíšeme žiadosť, ktorej súčasťou je aj tlač lekárskeho nálezu. Riešime aj kompenzácie ŤZP, ako aj odvolania klientov vo veciach kompenzácií ÚPSVaR. Klienti sa častokrát obracajú na nás s problémom nedoplatku koncesionárskych poplatkov RTVS. Po preskúmaní zaslaných oznámení a zistení oprávnenia vymáhania dlžoby sa

snažíme o zmiernenie finančného nedostatku napísaním žiadosti o odpustenie jeho časti – tzv. premlčacou dobou, a ak sú klienti držiteľia preukazu ŤZP, súčasne žiadame o oslobodenie od úhrad. Osamelo žijúci seniori taktiež požadujú pomoc pri vybavení stravovania v jedálni z dôvodu, že si variť už sami nedokážu a rodinní príslušníci sú pracovne vyťažení, alebo žijú vo vzdialených okresoch.

Poskytujeme aj bankové poradenstvo najmä vo veci zriadenia legislatívne daného bezplatného účtu, ak klient spĺňa podmienky na jeho zriadenie.

Spolupracujeme aj s inými organizáciami:

- Nadácia Pontis – sprostredkovali sme špeciálny notebook pre autistického chlapca, používaním ktorého sa dosahujú veľmi dobré výsledky týkajúce sa vzdelávania, zlepšujú sa verbálne zručnosti a rozvíja u detí jemnú motoriku. Vďaka tomu sa odstraňuje „problémové správanie“, ktoré je často len frustráciou z nemožnosti vyjadriť sa.
- Diecézna charita – pomohli sme zabezpečiť trvanlivé potraviny rodine s maloletými deťmi, ktorá sa ocitla v krízovej situácii, ako aj ďalšej rodine a jednotlivcom.
- Fond Miriam Lexmann – mladej rodinke so školopovinnými deťmi sme zabezpečili notebook počas dištančnej formy vzdelávania; taktiež klientke v nepriaznivej životnej situácii sme pomohli finančným príspevkom.
- Nadácia Mesta Žilina – klienti, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii a potrebujú finančnú, alebo materiálnu pomoc

na jej prekvenutie, pomáhame napísať žiadosť o finančný príspevok, vypracujeme vyúčtovanie a napíšeme záverečnú správu.

- Nadácia Žilinského samosprávneho kraja a rodinné centrum pomoci – pomôžeme napísať a skompletizovať žiadosť a usmerníme, kde ju treba doručiť. Z hľadiska opodstatnenosti a nezneužitia pomoci pred samotným požiadanim o finančný príspevok preveríme a zmapujeme sociálnu situáciu, zdravotný stav, ako aj rodinné vzťahy a zázemie klienta, príp. susedské vzťahy. Robíme to z dôvodu, že pri požiadani o finančný príspevok sa uvádza aj meno sociálnej pracovníčky, ktorá situáciu žiadateľa pozná, a vie sa za neho zaručiť. Takto ANEPS pomohol sprostredkovať jednorazovú finančnú pomoc pre dve naše klientky a potravinovú pomoc pre klienta.

svojim ošetrovujúcim lekárom pred očkovaním a pripravíme potrebné tlačivá súvisiace s očkovaním.

Naši prijímatelia sociálnej služby majú k dispozícii počítače s pripojením na internet, kde si sami môžu vyhľadať informácie, ktoré potrebujú. Vnímame, že množstvo klientov neovláda prácu s počítačom a s jednotlivými programami. Vzhľadom na nedostatok času pre pracovnú vyťaženosť pri riešení

problémov klientov, nie je v našich možnostiach dostatočne sa venovať klientom pri výučbe práce s počítačom, ako aj mobilným telefónom a jeho funkciami. Veľmi by bolo žiaduce pridruženie sociálnej rehabilitácie na základe dopytu klientov po tejto službe.

Malvína Kompánková

zodpovedná pracovníčka ANEPS

Foto: archív autorky článku

- Poradenstvo v právnych veciach zabezpečujeme klientom objednaním v Centre právnej pomoci. Klientom zabezpečujeme aj registráciu na vakcináciu Covid-19, upozorňujeme na nutnosť konzultácie so

Trenčianska radnica obnovila službu pre nepočujúcich

Milí Nepočujúci z Trenčianskeho kraja a návštevníci, máme pre vás dobrú správu. Od 15. júna 2021 sa obnovila na trenčianskej radnici služba – online tlmočník pre nepočujúcich. Nepočujúcim a sluchovo postihnutým občanom pomáha v dorozumívaní sa s pracovníkmi klientskeho centra a matriky mestského úradu v Trenčíne online tlmočník. Službu na základe zmluvy mesta s Centrom bezbariérovej komunikácie opäť spustili po tom, ako sa táto služba dočasne pozastavila z dôvodu protipandemických opatrení v decembri 2020. Túto službu spustilo mesto Trenčín v auguste 2020. Dorozumívanie prebieha prostredníctvom tlmočenia hovoreného slova do posunkovej reči, alebo vďaka prepisu hovoreného slova do písaného textu. Tlmočník, nepočujúci klient a pracovník úradu sú v spojení cez tablet, ktorý podľa potreby zobrazí buď prepis textu alebo text

pretlmočený do posunkovej reči. Tablet je k dispozícii v klientskom centre a na matrike. Občan so sluchovým postihnutím tak už pri vybavovaní vecí na úrade nepotrebuje mať so sebou aj svojho tlmočníka. Služba, ktorú platí mesto, je jednou zo snáh o debarierizáciu (= odstraňovanie bariér) trenčianskej radnice.

Zdroj a foto: cas.sk

Upravila: **Jana Cmarová**

Nepočujúci bratia Adam a Matej vytvorili originálnu fotoknihu Bratislavy: Ohromujúce fotky vznikali v tichu!

Najkrajší kút v šírom svete. Aj tak by sa dalo pomenovať hlavné mesto s jeho okolím na fotkách bratskej dvojice Adama (31) a Mateja (38) Kováčovcov z Bratislavy.

Obaja sú nepočujúci, no záľubu našli v snímaní krás Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) a výsledkom je kniha obsahujúca 72 unikátnych záberov. **Novému Času prezradili, ako vznikali. Adam (31) a Matej (38) precestovali celý kraj a na niektoré miesta sa museli vrátiť viackrát.** Hodiny napríklad čakali na západ slnka, alebo sa pre silnú búrku či dážď museli vrátiť neskôr.

Výsledkom je kniha so 72 fotografiami, kde sú Malé Karpaty, Podunajsko a Dunaj, Záhorie, Bratislava, vinohrady, historické pamiatky a centrá malebných miest a obcí. **„S nápadom prišiel župan BSK Juraj Dro-**

ba. Páčili sa mu fotky a je známy aj ako podporovateľ sluchovo postihnutých ľudí,“ prezradil Adam. Hlavnou myšlienkou bolo predstaviť Bratislavský kraj z inej perspektívy.

Bratov oslovila župa zrejme preto, že už mala skúsenosť s ich výstavou. „Pre nás je to rodný kraj, tak máme z tohto priestoru aj najviac fotografií,“ doplnil Matej. „**Ťažko uprednostniť niektoré miesto, ale azda je to okolie Dunaja, ktoré túto krajinu charakterizuje, staré mlyny a západ slnka nad krajinou,**“ prezradil, ktoré sú jeho najobľúbenejšie zábery.

Vo fotoknihe sú aj panoramatické zábery či foto z dronu. „**Každé miesto sme fotografovali z viacerých miest a niektoré sme kvôli počasiu navštívili aj niekoľkokrát, kým sme ,cvakli’ taký záber, s ktorým sme**

boli spokojní,“ prezradili svorne. Často stáli so statívmi kúsok od seba a doma porovnávali. „*Nikto asi neveril, ako sa s dvoma rôznymi aparátmi a dvoma uhlami pohľadu dá tá istá vec nafotografovať úplne inak,*“ zasmiali sa sympatáci.

Bratov teší, že BSK dal pri tomto projekte prednosť postihnutým. „*Je to silné gesto, ktoré nám aj komunity sluchovo postihnutých vlialo veľa síl do budúcnosti,*“ dodali s tým, že kraj vyzdobil očkovacie centrum na futbalovom štadióne niektorými vybranými fotografiami z tejto knihy. „*Ide o veľkoformátové inštalácie,*“ odhalili s tým, že snímky Devína či bobrej hrádze ich stáli poriadne veľa síl.

Plánujú ďalšie projekty

Začali ešte v roku 2018 a skončili tesne pred vypuknutím pandémie. „*Výsledok prekonal očakávania,*“ spokojne zhodnotili s tým, že ich hendikep predstavoval aj akúsi pomyselnú výhodu. Ticho ich odfiltrovalo

od vzruchov okolia. Adam s Matejom by radi nafotili aj niečo s magistrátom a rodinou Petržalkou.

„*Finančne to nie je náročné, je to len cvakanie, ako nám raz jeden záujemca o kúpu fotografie povedal, keď som si za fotoobraz z Tatier pýtal nie vysoký honorár. Vraj jedno cvaknutie nemôže takmer nič stáť,*“ zachmúril sa Matej s tým, že tam pre fotku, s akou sú spokojní, vycestovali nočným vlakom trikrát za sebou a investovali do techniky, čo sa prejavilo na výsledku.

„*Tak sme mu priateľsky naznačili, že nech skúsi vycestovať sám a cvaknúť si zadarmo. Dnes má azda každý možnosť mať kvalitný fotoaparát, ale asi už nie každý dokáže v priestore kompozične vidieť a nájsť si aj*

čas,“ uviedol Matej s tým, že brat vyhral v Hamburgu fotosúťaž na prvý pohľad jednoduchým záberom krajiny v konkurencii nádherných snímok zo sveta! „*Podľa poroty vyhral za jedinečné videnie istého okamihu a kompozičného usporiadania, a to ešte porota netušila, že to bol malý kúsok krajiny obklopený neporiadkom. On ten kúsok videl...*“ uzavrel.

Zdroj a foto: https://www.cas.sk/clanok/2549207/nepocujuci-bratia-adam-a-matej-vytvorili-originalnu-fotoknihu-bratislavy-ohromujuce-fotky-vznikali-v-tichu/?fbclid=IwAR1HbhrFSII_P3mhiPzUP8WGsazCalcsioTwJ2f_PyiW-2yxQb3OCaZSFc

Článok je kompletne prevzatý zo stránky

www.cas.sk

Slávka Žlínková a jej pletené a háčkované výrobky

Milí čitatelia, zo svojich životných skúseností isto viete, že sa ťažšie uplatňujete na trhu práce (= nájsť si prácu). Z toho dôvodu veľa z vás využíva svoje schopnosti, zručnosti a talent, a premieňa to na reálne výrobky. Ako napríklad, keď má niekto estetické cítenie pre fotografiu a naučí sa narábať s fotoaparátom, vytvára krásne umelecké fotografie. Alebo maliar maľuje krajinky, portréty a pod. Práve v ďalších riadkoch sa vám predstaví Slávka Žlínková so svojimi zručnosťami a predstaví svoje handmade výrobky.

Slávka Žlínková

Určite si mnohí z vás pamätajú na svoju starú alebo prastarú mamu, keď oddychovala. Spomínate si, čo vtedy robila? Moja sedávala v kuchyni pri okne, v ruke držala háčik, vedľa seba položené kľbko priadze a tvorila – háčkovala dečky (= menšie ozdobné prikrývky na stôl alebo poličku). Alebo mala dve ihlice, ktorými dokázala zhotoviť rôzne oblečenie, napr. sveter, rolák, čiapku, ponožky. Ako dieťa som tieto činnosti vnímala ako samozrejmosť, ako súčasť života. V minulosti si ľudia doma zhotovovali všetko potrebné oblečenie, obuv a ostatné potreby na prežitie. Dnes sa doba zmenila, obchody sú plné rôzneho tovaru, ľudia sú pohodlnejší, pretože jednoduchšie pre mnohých je nejakú vec si kúpiť, ako ju zhotoviť doma.

Keď som chodila do základnej školy, mali sme v 8. ročníku hodiny šitia, po vyučovaní aj krúžok ručných prác, kde sme sa učili pliesť a vyšívať. Základy týchto prác som získala od svojej mamy, ktorá mi niektoré postupy ukázala. Ostatné bolo na mojej trpezlivosti, či som ochotná sa týmto činnostiam venovať, keďže sú časovo náročné a je potrebná trpezlivosť.

V 14. rokoch som si uplietla prvý jednoduchý pulóver. Na strednej škole som začala vypletať farebné nórske vzory, svetre som plietla aj pre moju mladšiu sestru, aj pre mamu. Časom som začala aj šiť rôzne oblečenie (keďže vtedy nebolo v obchodoch toľko oblečenia ako teraz), napríklad sukňu, nohavice, jednoduché blúzky. Keď som mala malé deti – dievčatá, šila som im

šatôčky, mali jedinečné oblečenie (= také, ako nemali iné deti), väčšinu oblečenia mali z mojej domácej dielne.

Neskôr som sa začala venovať aj výrobe hračiek, hlavne háčkovaných (zvieratká, bábiky a podobne). Musím povedať, že táto práca je časovo viac náročná. Háčkuje sa z tenšej priadze, treba vytvárať rôzne detaily (labky, telo, hlavu, nos, ušká). A tak tieto tri druhy ručných prác striedam podľa času a podľa potreby. Stáva sa, že niekto z rodiny alebo známych má poprosi o zhotovenie nejakej veci. Mnohé kusy porozdávam, darujem.

V skratke vám teraz popíšem postup nejakého výrobku: keď idem šiť, najprv si musím kúpiť látku, nite vhodnej farby. Šijací stroj mám. Premeriam si potrebné rozmery. Zhotovím strih z papiera, vystrihnem ho z látky a na stroji pozošívam. Gombíky a nejaké ozdoby prišívam ručne. Okrem oblečenia šijem na-

príklad aj nákupné tašky (nepoužívam igelitové). Pri pletení (pulóver, sveter na gombíky, čiapka) si kúpim vhodnú priadzu, ihlice podľa hrúbky priadze. Zhotovím si strih, pomeriam potrebné rozmery (napríklad na čiapku obvod hlavy), vyberiem si vhodný vzor. Po upletení jednotlivé diely zošívam ručne. Pri háčkovaní hračiek použijem hlavne fantáziu. Deťom sa páčia rôzne farebné zvieratká. Upresním si veľkosť, farbu, pripravím potrebný háčik. Jednotlivé časti vyplňam dutým vláknom. Nakoniec pozošívam k telu nôžky, hlavu, papuľku, ušká, vyšijem oči a všetky ostatné detaily. Mám radosť, keď sa známym moje veci páčia a dobre im slúžia.

Doteraz som vytvorila množstvo vecí. Robím to v rámci svojho oddychu, relaxu, ale povedala by som, že ma takáto práca uspokojuje. Môžem povedať, že viem zhotoviť (ušiť, upliesť) čokoľvek. Ono je to Boží dar. Boh dal každému z nás nejaké dary, talenty, a každý by ich v sebe mal objaviť a vedieť používať.

Slávka Žlínková

foto: archív Slávky Žlínkovej

Budeme veľmi radi, ak nám napíšete a podelíte sa s nami a inými čitateľmi o vaše dary, talenty a výrobky z vašich rúk. Napísať môžete na: redakcia.gaudium@gmail.com. Tešíme sa na vaše e-maily.

Začiatky KCNS

Rozhovor s Dankou Laffersovou

Čas rýchlo beží a o chvíľu tu máme 30. výročie KCNS. Pri tejto príležitosti by sme s vami radi zaspomínali na spoločné časy v prvých rokoch. Prinášame bližší pohľad na ľudí, ktorí nám pomáhali od začiatku. Či už zapojením sa do aktivít, stretnutiami, alebo aj dobrovoľníckou aktivitou. Títo ľudia majú dušu v KCNS. Jednou z nich je aj Danka Laffersová.

Danka, povieš nám niečo o sebe?

Narodila som sa ako nepočujúca počujúcim rodičom. Mám jedného nepočujúceho brata. Momentálne žijem s rodinkou v dedine Lipníky 15 km od Prešova.

Kde si študovala a aký odbor? Uplatnila si sa v tomto odbore?

Študovala som na SPŠ – odevná pre sluchovo postihnutú mládež v Kremnici, odbor krajčírka. Kvôli zdravotnému postihnutiu som sa nevedela dlho uplatniť na trhu práce. Počas materskej dovolenky som sa rozhodla študovať na Prešovskej univerzite: katedra Gréckokatolícka teologická

fakulta – odbor katechetika. Bolo to ťažké, lebo som sa málo venovala štúdiu, musela som sa starať o malú dcérku, a navyše som nemala tlmočníka. Chcela som sa venovať pastorácii nepočujúcich, ale Boh mal iný plán. S manželom sme vycestovali do Kanady za prácou, kde sme pobudli dva roky. Po návrate z Kanady som si urobila opatrovateľský kurz cez ÚPSVaR. Teraz pracujem ako opatrovatelka v DSS Gabriela v Prešove, kde ma po štyroch rokoch riaditeľ prijal do práce na pozíciu ako opatrovatelka. Som veľmi spokojná a baví ma to. Ďakujem riaditeľovi DSS Gabriela, n.o.

Bola si medzi prvými, kto volal po založení KCNS. Aké boli začiatky?

V tom čase som bola prváčka na strednej škole a Ondrej Feč z Prešova ma informoval, že v Kremnici kňaz František Bartoš slúži omše v posunkovom jazyku. Začiatky KCNS boli pre mňa splnená túžba, že máme kňaza, ktorý sa venuje duchovej pastorácii pre nepočujúcich. František organizoval v spolupráci s nepočujúcimi duchovné programy: krížovú cestu, turistiku, rodinné stretnutia; hlavne v lete cez prázdniny sme chodili na výlety, víkendové pobyty. Neskôr som prišla s nápadom zorganizovať ples pre nepočujúcich. Prežili sme veľa akcií a podujatí, ktoré nás obohatili. Chcela by som spomenúť aj tlmočničku Beatku Chrenovú, ktorá nám veľa pomáhala. Spomínam na prvých pracovníkov KCNS, s ktorými som spolupracovala. Boli to Tomáš, Dáša, Bernadeta, Aneta, Erika, Ester, nepočujúca

Deniska. Ďalej v tejto práci pokračuje nedoslýchavá Janka, čomu sa teším.

Máš nepočujúceho manžela, prezradíš nám vašu cestu k manželstvu? Ako charakterizuješ svoju rodinu?

Áno. Sme manželia už 18 rokov. Stretli sme sa vo Vysokých Tatrách, na pobyte, ktorý zorganizovalo KCNS, o rok sme začali spolu chodiť. Cesta k manželstvu bola pre nás niekedy ťažká, niekedy ľahká, vďaka Bohu sme ju zvládli a v roku 2003 nás František s Robertom zosobášili.

Máte dcérku, prezradíš nám o nej viac?

Áno, dcéra Sabínka je počujúca. Navštevuje druhý ročník Hotelovej akadémie v Košiciach. Je veľmi šikovná a talentovaná, za čo som vďačná Bohu. Chodíme veľa do prírody, turistiku a veľa sme kedysi cestovali. Som rada, že sme ju naučili lásku k prírode.

Ako hodnotíš vašu výchovu nepočujúcich rodičov počujúceho dieťaťa?

Myslím, že sme ju vychovali správne a trochu ma mrzí, že sme jej od malička nevyšťepovali posunkový jazyk, keďže sama som bola zvyknutá rozprávať. Teraz by nám to uľahčilo komunikáciu. Preto by som rada odkázala nepočujúcim, nedoslýchavým rodičom, aby hneď na začiatku výchovy začali aspoň so základmi posunkov.

Prezradiš, čo ti v živote dalo KCNS, v čom ňa obohatilo?

Som veľmi vďačná, že je pre nás nepočujúcich prístupná duchovná služba, máme možnosť stretnúť Ježiša cez prijímanie, pomáha nám duchovne rásť a mať správne hodnoty v živote. Som veľmi vďačná za KCNS, obohatilo mi totiž život, či už duchovne, alebo rôznymi akciami, spoznala som veľa ľudí s podobným osudom.

Čo by si rada odkázala nepočujúcim čitateľom?

Rada by som ich povzbudila, aby sa nebáli Boha a čítali Bibliu alebo duchovné knihy, ktoré ich obrátia na správne hodno-

ty. Rada by som im odporučila aj webovú stránku www.bibliaprenepocujucich.sk. Sú tam videá v posunkovom jazyku. Rada by som povzbudila ľudí, aby sa nebáli prísť medzi nás do KCNS. Myslím, že je nedostatok záujemcov o dobrovoľnícku činnosť, KCNS bude veľmi vďačné za akúkoľvek pomoc od každého. Na Slovensku je nedostatok tlmočníkov, bola by som veľmi vďačná za každého, kto sa rozhodne prispieť k spolupráci. Aj na detské tábory v lete by KCNS uvítalo nepočujúcich vedúcich. Aby sa nebáli nabrať odvalu a kontaktovali KCNS na e-mailovej adrese kcns.bb@gmail.com alebo redakcia.gaudium@gmail.com. Zážitky sú krásne a obohacujúce.

Jana Cmarová

Foto: archív Danky Laffersovej

Slovenský jazyk v komunikácii nepočujúcich vyučujú nepočujúci pedagógovia

Nový odbor na Trnavskej univerzite

Určite ste viacerí zaregistrovali, že slovenský posunkový jazyk sa posunul vo vývoji ďalej. Významnou osobou v tomto počíne je aj **Roman Vojtechovský**, ktorého poznáme ako predsedu Snepedy, ktorý v súčasnosti pôsobí ako vysokoškolský učiteľ na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity (ďalej len PdF TU) v Trnave a externe moderuje Správy RTVS v slovenskom posunkovom jazyku. Vždy sa snažil o uznanie

slovenského posunkového jazyka (ďalej len SPJ) ako prirodzeného a plnohodnotného jazyka spoločenstva nepočujúcich osôb na Slovensku. A je na dobrej ceste, aby sa mu splnil cieľ. V školskom roku 2020/2021 otvorila PdF TU

v Trnave nový štvorročný bakalársky profesijne orientovaný študijný program **slovenský jazyk v komunikácii nepočujúcich** (skratka SJvKN). Je jediný svojho druhu na Slovensku. Má za cieľ vyplniť medzeru spôsobenú nedostatkom kvalifikovaných tlmočníkov medzi slovenským jazykom

a SPJ. Je zameraný na tri základné oblasti:

- jazykové zručnosti v slovenskom jazyku a SPJ,
- zručnosti tlmočnickej praxe pri tlmočení medzi slovenským jazykom a SPJ,
- vedomosti a znalosti problematiky nepočujúcich osôb.

Na tejto škole pôsobí ako pedagóg. Poďme sa s ním o tom porozprávať.

Roman, môžem sa opýtať, z akej iniciatívy vyšlo založiť uvedený študijný program? Kto bol iniciátorom a čo tomu predchádzalo?

Na Slovensku dlhodobo pretrvával akútny nedostatok tlmočníkov. Oproti väčšine iných štátov Európy, ba i vyspelých štátov sveta, dlhodobo až do roku 2020 u nás na Slovensku neexistovalo žiadne vzdelávanie tlmočníkov. V jednej správe Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím z roku 2016 určenej pre Slovenskú republiku bolo spomenuté, že daný výbor je znepokojený nedostatkom registrovaných tlmočníkov do SPJ a nedostatočnou mierou tlmočenia do SPJ vo verejnoprávnej televízii, na súdoch a vo verejných službách, ako je vzdelávanie, zdravotná a sociálna starost-

livosť. V akademickom roku 2020/2021 nastal prelom, PdF TU v Trnave otvorila študijný program SJvKN. Je to vlastne tlmočníctvo SPJ. Je potrebné zdôrazniť, že už od roku 2016 iniciátorom založenia tohto študijného odboru bol Jaroslav Cehlárik, ktorý komunikoval a spolupracoval hlavne so zakladateľkou, bývalou prorektorkou TU, ktorá je v súčasnosti dekanou PdF TU, Vierou Peterkovou. Z toho vyplýva, že sa na ten odbor pripravovalo už dlhšie. Oficiálne som sa o plánovanom otvorení tohto odboru dozvedel až v máji 2019. Následne začiatkom novembra 2019 akreditačná komisia schválila aj náš študijný program. Skvelá novinka na svete 😊.

Si jediný nepočujúci pedagóg na tejto škole, alebo máš tiež nepočujúcich kolegov?

Na tejto škole máme až piatich nepočujúcich pedagógov, o ktorých viem. Pavol Beňo, ktorý pracuje na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce TU, a ostatní štyria: Angela Hefty, Michal Hefty, Jaroslav Cehlárik a ja. Všetci pôsobíme na PdF TU. Kolegyňa **Angela Hefty** vyučuje teoretic-

ké predmety o problematike sluchového postihnutia a jeho komunikácii, dejinách a kultúre nepočujúcich. Kolega **Michal Hefty** učí praktické predmety zamerané najmä na osvojovanie si posunkovej zásoby, neverbálnu komunikáciu a online praktické cvičenia v SPJ. Kolega **Jaroslav Cehlárik** vedie predmet zameraný na konverzáciu v SPJ a je vedúci tlmočnickej praxe. A ja, **Roman Vojtechovský**, vyučujem teoretické predmety zamerané na lingvistiku posunkového jazyka a praktické predmety, kde si študenti osvojujú jazykové zručnosti v SPJ. Samozrejme, okrem nás vyučujú aj skvelí počujúci kolegovia. Ďalší kolega **Pavol Beňo** vyučuje predmety zamerané na farmakológiu (veda o pôsobení liečiv na organizmus) a toxikológiu (veda zaoberajúca sa zložením a vlastnosťami jedov a ich účinkom na živé organizmy).

Je veľký záujem o tento študijný program? Mali ste veľa študentov v prvom roku?

Na zápis akademického roku 2020/2021 nášho študijného programu sa zapísalo až 40 študentov. Medzi nimi je niekoľko študentov s poruchou sluchu. Tiež sme sa dozvedeli, že na ďalší akademický rok sa prihlásilo pekný počet uchádzačov.

Kolko ste teda mali uchádzačov a kolko sa plánuje prijať v akademickom roku 2021/2022?

Momentálne to nevieme vyjadriť presným číslom, keďže sa uchádzači môžu priebežne prihlasovať až do konca júna. Zároveň je dôležité, koľko študentov sa dostaví na zápis do 1. ročníka. Plánujeme prijať všetkých uchádzačov, ktorí sa prihlásia na náš študijný program SJvKN. Na tento program sa nevykonávajú prijímacie skúšky.

Spomínaš, že máte študentov s poruchou sluchu. Je to pochopiteľné, že sa snažia naučiť komunikovať spisovne a podľa pravidiel SPJ, ale aké budú mať uplatnenie v budúcnosti, keďže ako sluchovo postihnutí nemôžu pracovať ako profesionálni tlmočníci? Ozrejmíš nám to?

Rád by som podotkol, že to, že osoba s poruchou sluchu nemôže vykonať profesionálneho tlmočníka, je mylná predstava. Osoba s poruchou sluchu ako profesionálny tlmočník môže vykonávať tlmočenie na konferenciách, odborných seminároch, pracovných stretnutiach, festivaloch, súdoch, na polícii a pod. V zahraničí je to bežné. Možnosti sú rôzne, ide o napr. tlmočenie zo SPJ do medzinárodného posunkovania a naopak, tlmočenie z posunkovanej slovenčiny do SPJ, tlmočenie hudby, preklad slovenských textov do SPJ (napr. preklad biblických príbehov), taktilné tlmočenie pre osoby s hluchoslepotou. Zároveň sa osoby s poruchou sluchu môžu stať osobnými asistentmi sprostredkujúcimi komunikáciu pre osoby s poruchou sluchu a hluchoslepotou, lektormi SPJ.

V Česku som tlmočil na konferenciách, vysokoškolských prednáškach i na súde. V súčasnosti sa tlmočnickej profesii už nevenujem, keďže je potrebné sa jej dôkladne venovať. Uprednostnil som inú oblasť, a to lingvistiku SPJ. Niektoré nepočujúce osoby sa prihlasujú aj preto, lebo chcú vedieť viac napr. o teórii PJ, o gramatike SPJ, o klasifikátoroch a špecifikátoroch v SPJ a pod.

Ako prebieha forma výučby?

Pre študentov SJKN ponúkame dve formy štúdia: 4-ročné denné štúdium a 4-ročné denné dištančné štúdium, namiesto 5-ročného externého štúdia. Študentov denného štúdia vyučujeme od pondelka do piatka a študentov denného dištančného štúdia vyučujeme od piatka (od cca 15.00 hod.) do soboty. Študenti denného dištančného štúdia musia absolvovať vyučovanie dva dni v týždni, čiže v piatok a sobotu, aby dosiahli primerané jazykové zručnosti v SPJ na požadovanej úrovni.

Aktuálne je pandémia, aj vy ste fungovali on-line?

Posunkový jazyk má skôr svoju funkciu interakčnú, prípadne dorozumievaciu, než funkciu ideačnú, a optimálne sa komunikuje osobne tvárou v tvár. No nik nečakal, že nás zasiahne pandémia koronavírusu. Tak nám nezostávalo nič iné, ako to, že sme vyučovali študentov online prostredníctvom dvoch komunikačných softvérov MS Teams a Zoom. Okrem nich sme pre študentov pripravovali rôzne online testy cvičení a písomné testy.

Aké máš očakávania od absolventov?

V prvom rade je potrebné študentom povedať, aby si svoje 4-ročné štúdium vytrvalo a úspešne dotiahli až do konca, aby si zvykli na vizuálno-priestorovú komunikáciu vyjadrenú pohybom rúk súčasne s pohybom hlavy, hornej časti tela a mimiky, aby si na konci svojho štúdia získali

primeranú jazykovú zručnosť na úrovni B2. Následne po ukončení štúdia od úspešných absolventov očakávame, aby si svoju tlmočnickú prácu vzali ako svoje krásne povolanie, lepšie povedané poslanie, aby túto prácu vykonali smelo a dobre, hlavne v stresovej situácii, aby dobre ovládali rôzne formy posunkovej komunikácie, najmä SPJ, aby svoju tlmočnickú prácu naplnili s radosťou.

Oslovili sme aj kolegov Romana, ako sa im darí v tomto odbore, a opýtali sme sa ich, aké majú pocity a očakávania:

Michal Hefty:

Keď som viedol kurzy slovenského posunkového jazyka pod organizáciou Myslim – centrum kultúry Nepočujúcich celých 10 rokov, cítil som, že nám chýba vzdelávanie tlmočníkov, pretože nestačí sa učiť posunkový jazyk, ale treba poznať aj lingvistiku (= veda o jazyku) posunkového jazyka, komunitu a kultúru, život nepočujúcich. Preto bola neskôr snaha o takýto odbor pre budúcich tlmočníkov. Som veľmi rád, že sa otvoril tento odbor, kde aj nepočujúci študenti sa môžu učiť, lepšie si uvedomiť a pochopiť fungovanie komunity, kultúry a sveta Nepočujúcich. No, žiaľ, neočakávali sme vážnu situáciu s pandemiou, museli sme zmeniť systém s výučbou, ako sa vyjadril kolega p. Vojtechovský. Najväčšia výzva v súčasnosti je sledovanie úspechov prvých absolventov, budúcich tlmočníkov, a je potrebné veriť v pozitívne pokroky. ☺

Angela Hefty:

V prvom rade ma teší, že sa v histórii samostatného Slovenska prvýkrát otvorilo sústavné vzdelávanie tlmočníkov. Keďže

je tu príprava tlmočenia pre používateľov slovenského posunkového jazyka, naše štúdium je nastavené tak, aby vychádzal priamo z komunity, jej existencie a fungovania. Znamená to pre mňa napríklad to, že sa u nás vyučuje slovenský posunkový jazyk tak, ako ho v širokej variante

využívajú samotní nepočujúci. Ja učím predmety, ktoré sa viažu na životný spôsob a fungovania používateľov SPJ alebo osôb s poruchou sluchu. Pre mňa je teda najväčšia výzva učiť tak, aby študenti chápali súvislosti fungovania života Nepočujúcich. Zároveň, musím

učiť tak, aby to bolo čo najviac objektívne, aby sa odrážalo myslenie, chápanie používateľov slovenského posunkového jazyka v interdisciplinárnom ponímaní (= viac odborov súčasne). Od záujemcov štúdia tohto odboru očakávam skutočný záujem študovať tento jazyk a problematiku. Najviac však očakávam od seba, aby som ich v rámci výučby riadne pripravila.

Veríme, že slovenský posunkový jazyk prežíva prelom na Slovensku a o pár rokov bude aj dostatok tlmočníkov pre nepočujúcich.

Ak vás tento článok zaujal, každý záujemca, či už nepočujúci, nedoslýchavý alebo rodinný príslušník a priateľ, o štúdium odboru SJKN sa môže prihlásiť do konca marca príslušného akademického roku na <https://pdf.truni.sk/>.

Jana Cmarová

Foto: archív oslovených pedagógov, dobrenoviny.sk a pixabay.com

Sociálne poradenstvo a prevencia

Milí priatelia, nepočujúci, rodinní príslušníci, dobrovoľníci. Radi by sme vás opäť privítali v našich priestoroch na Kapitulskej 21 v Banskej Bystrici. Radi vám pomôžeme a poradíme v našom centre, ktoré vedie erudovaný sociálny pracovník – Mgr. Jana Cmarová. Poradenstvo poskytujeme klientom priamo v organizácii alebo v rodinách klientov. Sociálne poradenstvo sa zabezpečuje prostredníctvom kancelárie prvého kontaktu (Kapitulská 21, Banská Bystrica), kde poskytujeme sociálne služby sluchovo postihnutým klientom, ale súčasne aj ich príbuzným, známym, respektíve všetkým, ktorí potrebujú poradenskú službu týkajúcu sa tohto handicapu. Poradňa poskytuje poradenské služby v posunkovej reči denne so zameraním na zistenie rozsahu a charakteru sociálnej a hmotnej núdze v priamom kontakte so sluchovo postihnutými klientmi v posunkovej reči, poskytovanie informácií o možnostiach riešenia sociálnej a hmotnej núdze, usmernenie sluchovo postihnutých klientov pri voľbe a uplatňovaní foriem sociálnej pomoci, poskytovanie kontaktu s inštitúciami, ktoré priamo participujú na riešení sociálnych problémov

sluchovo postihnutých klientov, realizáciu odbornej praxe študentov sociálnej práce a špeciálnej pedagogiky v priamom kontakte so sluchovo postihnutými klientmi, vytváranie priestoru pre vzájomnú komunikáciu počujúcich a sluchovo postihnutých s cieľom pomôcť k obojstrannej integrácii oboch komunít.

Nájdete nás na uvedenej adrese:

Kapitulská 21, Banská Bystrica 974 01
 Pondelok ..... 9:00 – 13.00
 Utorok ..... 9:00 – 13.00
 Streda ..... 9:00 – 13.00
 Štvrtok ..... nestránkový deň
 Piatok ..... 9:00 – 13.00

V prípade, že máte záujem sa stretnúť v poobedných hodinách po 13:00, neváhajte nás kontaktovať; e-mail: soc.poradenstvo.bb@gmail.com. Snažíme sa ku každému pristupovať individuálne, radi vás uvítame aj na nezáväznom stretnutí v príjemnom prostredí. Plánujeme organizovať aj pravidelné klubové stretnutie 1x do týždňa. Budeme vás o tom informovať.

Tešíme sa na vás!

Invalidný alebo ťažko zdravotne postihnutý človek nie je to to isté

Invalidný dôchodok alebo príspevok na kompenzáciu. Funkčná porucha alebo miera poklesu schopnosti pracovať. Sociálna poisťovňa a úrad práce. Rozdielne pojmy, v ktorých nie je jednoduché sa vyznať. Ťažké zdravotné postihnutie nemá s invalidným dôchodkom nič spoločné. Stručne vám vysvetlíme základné pojmy.

Zdravotne ťažko postihnutý alebo osoba s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len ZŤP alebo ŤZP):

- rozhoduje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny,
- ZŤP síce ovplyvňuje schopnosť viesť aktívny život, ale nemusí brániť pracovať,

- príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia môže poberať aj dieťa
- ZŤP sa posudzuje podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia,
- ak je niekto uznaný za ťažko zdravotne postihnutého, nedostáva žiadnu pravidelnú dávku, ale má nárok na kompenzačné pomôcky, predpokladom musí byť, že zdravotné postihnutie má mieru funkčnej poruchy **najmenej 50% a trvá dlhšie ako 12 mesiacov**,

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v .....

**PREUKAZ
FYZICKEJ OSOBY
S ŤAŽKÝM
ZDRAVOTNÝM
POSTIHNUTÍM
SO SPRIEVODCOM**

* 000000

Fotografia
30 x 40 mm

Držiteľ: .....

Datum narodenia: .....

Trvalý pobyt: .....

V ..... dňa .....

Podpis držiteľa preukazu .....

Odtlačok pečiatky úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a podpis oprávnenej osoby .....

- aby človek mohol žiadať o niektorý z príspevkov, musí byť držiteľom preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- o vydaní preukazu ZŤP osoby rozhodujú úrady práce. Nedostáva žiadnu náhradu mzdy, ale môže dostať príspevok na kompenzáciu. Pri takejto žiadosti sa posudzuje strata, resp. zníženie telesných a zmyslových schopností, ktorá nemusí mať vplyv na schopnosť pracovať, ale má vplyv na aktívny život.

Ako požiadať o kompenzáciu?

- ak je občan invalidný podľa posudku lekára Sociálnej poisťovne, a navyše je podľa komplexného posudku vydaného úradom práce uznaný aj za ťažko zdravotne postihnutého, môže úrad práce požiadať o niektorý z príspevkov. Na základe jeho písomnej žiadosti potom úrad začne konať.

Invalidný dôchodok:

- rozhoduje Sociálna poisťovňa,
- invalidita je stav, ktorý výrazným spôsobom bráni vykonávanie zárobkovej činnosti,
- invalidný dôchodok môže poberať iba dospelá osoba,

- invalidita sa posudzuje podľa zákona o sociálnom poistení,
- aby bol niekto uznaný za invalidného, musí mať mieru poklesu schopnosti pracovať o **viac ako 40 percent**,
- dostáva každý mesiac invalidný dôchodok zo Sociálnej poisťovne.

Ako požiadať o invalidný dôchodok?

- pokles schopnosti pracovať posudzuje posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne na základe lekárskej správy a údajov zo zdravotnej dokumentácie, pričom miera poklesu v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu,
- občan je invalidný, ak má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti pracovať o viac ako 40 percent v porovnaní so zdravým človekom,
- dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti pracovať, a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok,
- miera poklesu sa môže neskôr zvýšiť na základe požiadania o posúdenie najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti pracovať.

Zdroj a foto:

vypracovala podľa zákona č. 448/2008 Z. z.
Zákon o sociálnych službách. a 461/2003 Z. z.
Zákon o sociálnom poistení Jana Cmarová
podnikam.sk

Kalendár sv. omší pre nepočujúcich v septembri a októbri 2021

(prosím, sledujte situáciu/aktuálne opatrenia proti šíreniu koronavírusu, či sú kostoly otvorené)

Banská Bystrica: Katedrála sv. Františka Xaverského – 26. 9. a 31. 10. 2021 o 14:00 hod.

Žilina: Katedrála Najsvätejšej Trojice, ul. Farské schody – 4. 9. a 2. 10. o 15:00 h (spoveď od 14:00 hod.)

Nitra: Kaplnka sv. Františka Saleského - Effeta – 12. 9. a 10. 10. 2021 o 16:00 hod.

Trenčín: Kostol Notre Dame – 19. 9. a 17. 10. 2021 o 16:00 hod.

Prešov: Františkánsky kostol – 25. 9. 2021 o 14:00 h (spoveď od 12:30 hod.)

Kremnica: Kostol sv. Alžbety – 7. 9., 21. 9., 5. 10. a 19. 10. 2021 o 14:30 hod. (každý druhý utorok v mesiaci)

Bratislava: Františkánsky kostol - Kaplnka sv. Rozálie – každú nedeľu o 16:00 hod.

Šaštín: Svätá omša **15. 9. 2021 o 10:00 hod. na otvorenom priestranstve pri Národnej svätyni v Šaštíne - Homília Svätého Otca.** Pre zaregistrovaných účastníkov je zabezpečené tlmočenie do slovenského posunkového jazyka (kontaktná osoba brat Silvester 0902 152 270).

